

CSIKI HIRLAP

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyed évre 2 K. A hirdetések első díj szerint számítjuk — Egyes szám ára 20 fillér

— **Megjelenik minden szombaton.** —

Főszerkesztő:

PÁL GÁBOR

ny. főigazgatói igazgató.

Felelős szerkesztő:

Dr. GÁL JÓZSEF

ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Dr. Gál József ügyvéd irodája, hová a közlemények, hirdetések és az előfizetési díjak küldendők.

Kéziratokat nem adunk vissza. — Nyilvánt. sora 20 fillér.

A politika tekervényei.

(I. G.) A mostani zavaros politikai helyzet felett szemlélődve, önkéntelenül az a rövid, de velős meghatározás jut eszünkbe, melyet a fánna egy főt atyafi szájába adott, hogy t. i.: a politika az urak huncfuttsága.

Valóban ördögös legyen, aki eltudjon igazodni a sok jelszó, törekvés, gáncsvetés, támadás és védekezés utvesztőjében, melyet az osztrák-magyar monarchia két államának politikai maladorai és ezek szolgálatában álló hírlapok szó- és tollharcai alkotnak.

Hogy a politika kártyáit odaát Bécsben keverik és pártjaink csak gibickednek mellette, az rég ismeretes dolog. Egy legújabb keverés és osztás akkor történt, mikor a déliróli kaland felsült terve a közös hadügyminiszterium vezetőit a játszmából kiszorította és újabb szerep-eket vont be.

A közös és nem közös kormányoktól az alkudozások hosszú sorozatán nemzett és a nyolc hónapos obstrukció folyamán vajudott véderő-reform javaslat, bár régóta sóvárognak utána, mar nem elégti ki a katonai körök magasra fokozódott vágyait. Ujabb időben csak hallgattak és vártak az alkudozások, hogy a nekik többé nem kedves szülőltjüket, az ók szemükben is korcs-teremtmenyt, melyet a magyar munkapárt kész volt örökbefogadni és magáénak tekinteni, mikor helyezhetik az irattár temetőjébe örök nyugalomra.

Ez a hünyös gondolat azóta szállta meg a szülők lelkét, mióta újra várandós állapot mutatkozik és egy kis kedves provizoriumot remélnék az újszülöttnben; még pedig nem olyant, aminőt már eleget láttak 12 év óta, mióta ugyanis a véderőreformot meg-

kellett volna ujitani, hanem olyat, aminő után rég epkednek: felemelt katonai létszámát a meglévő három szolgálati éves rendszer fenntartásával, hogy aztán a szabadságolás kegyeit ók osztogassák a harmadéveseknek.

Modernebb büntető prenentartás nekik kö-zömbös. Ezzel úgy is csak a civilbagázs jogász-világ akarja őket boldogítani. Ugy tartják, hogy jó nekik a Mária Terézia-korabeli is. Legalább a közös hadsereg egységét egy szál aroncsként összetartó német nyelv uralma ezen az ócska büntető eljárás edényén továbbra is érintetlenül fenmarad.

Valóban sajnálni lehet a nyolc hónapos obstrukciót átszenvedett munkapártot, hogy miért is fogott bele vezére a béke alkudozásokba és miért is reflektált az Apponyi-féle minimális követelésekre, melyeket a párt különben is le-kicsinyelt és lapjaik értéktelenekek hirdettek. Akkor legalább nem kellett volna belekaszálni a tartalékosok és póttartalékosok behívásáról szóló felségjog mikénti értelmezésének határ-villongásos területébe, melyen a szabadelvű érában az 1888. évi XVIII. t.-c. kelt ki. Ehelyett jobb lett volna, megelőzni a Justh-pártot és meg-ragadni a politikai törvényből kivezető mentő-deszkát, melyet Bécsből jól kiszámítva, akkor dobtak a forgatagba, mikor a Kossuth-pártot követeléseivel elmerülni és a munkapártot a ves-zélyes helyről a provizoriumi biztos szigetére vezetni remélték.

Mint hogy a munkapárt a kellő pillanatban nem ragadta meg az obstrukció veszélyéből, de talán még inkább az alkudozás hinárjából kive-zető mentőkötelet, rezolúciós tervével a szerény, kis kuruc szigetre szorult, ahol a Kossuth-párt meghúzta magát.

Erről a szigetről, ahol bizonyára kényel-mellenül találja magát a párt, szeretne mielőbb

kivezni a biztos partra, leginkább azon a bár-kán, amelyet Kuen Héderváry kormányoz. De előreláthatólag szívesen fogadja kormányosnak Lukács Lászlót is, mert vele könnyebben sza-badulni remél a rezolúciónak nevezett házhatá-rozat tervének nyugétól. Ezt valószínűleg ott hagyják emlékül a kuruc szigeten: hadd lássa a Kossuth-párt, hogy mit csinál vele.

A híradások szerint a király a meghallgatott 67-es politikuskok előtt többször kifejezte, hogy leginkább szeretné, ha Kuen Héderváryval old-hatná meg a válságot. S minthogy a munkapárt is ezt óhajta, nyilván ez azt a kívánságot je-lenti a korona részéről, hogy a párt az 1888. XVIII. t.-c. értelmezésére irányuló házhatározat tervétől tartózkodjék.

Józan számítás szerint tehát ennek a kíván-ságnak hangoztatása Kuen grófnak, mint kor-mányelnöknek, visszatérését kizárja, mert őt köti a Kossuth-párttal létrejött megegyezés. Jó lesz tehát, ha a belügyminiszteriumban az a főpo-tenstar, aki a bizalmi szavazatok megrendelése körül intézkedni szokott, használatba veszi a telefon és kiszól a főispán uraknak, hogy ne erőlködjenek nagyon a párt-és törvényhatósági bizalmi határozatok formulázásával, mert minél jobban kötözik és bogozzák a pártot a resolú-cióhoz, annál bajosabb lesz egy új felkelő Nap hajnalán — valószínűleg Lukács László meg-jelenésének hajnalán — a kibogozás. Mert hogy ki kell bogozni, az olyan bizonyos, mint az, hogy a nap feljön.

Amelyik párt a koronával való békét kizá-rólagos elvül tüzi ki, miként azt a munkapárt kiűzte, az egy terv mellett csak addig maradhat meg, amíg kitudódik, hogy a korona annak figyelmen kívül hagyását kívánja. Ilyen körülmények között a korona kívánsága felér az erő-szakkal.

A „CSIKI HIRLAP“ TÁRCÁJA.

Levél.

Irtá: KOVÁCS FERENC.

„Levelet írni, de kinek küldjem merre. Ki gondol a messze bújdosott emberre?”

Nagy András.

Felejthetetlen, drága Elvirám!

Beteg vagyok, nagy beteg, kezeim reszketnek, remképekkkel van tele cellám, holnap elvisznek a rab-kórházba s onnan talán utolsó utamra, a temető-kerthe. A fogházfelügyelő megengedte, hogy levelet írjak, de kinek? — ezt magam sem tudom. Kinek írjak? hová címezsem? — ahol te vagy, oda levelet nem vihet a posta, onnan válasz levélre még nem jött s nem is jön soha. S talán holnap vagy holnap-után én is veled leszek, elmondhatok mindent elő-szóval, de ebben nem bízom; inkább hiszem, hogy a pokolba fogok kikötni, mint tenálad a mennyországban.

Ma három éve, hogy utolsó utadra elkísértelek, ma három éve hallottam a rögöt koporsódra hullani, ma egy éve temettem melléd Jancsikát; koporsóitok tompa dühörgését ma is hallom s hallottam azóta mindig ébren és alomban.

Mikor temetésedről hazamentem, Jancsika a ka-puban állott, falovacsakáját kényfeggette, nem tudta sze-gény, hogy te többé nem létezel, lomlán nézett rám nagy, kék szemével.

— Apuka, mikor jön haza mama, milyen rossz is az a nagymama, hogy még nem ereszté haza a mamát.

Meghalt a gyermek mávsága, bevitem az öreg cselédhez, aki ládáján ülve zokogott. Kimentem a lu-gasba s keservesen zokogtam. Átsírtam az egész éj-szakát, csak akkor tértem magamhoz, mikor a reggeli napfény besütött a vadszőlő indái között.

Mentem, magam sem tudtam hová, merre, maig sem tudom, hogy miképen jutottam ki a temetőbe, maig sem tudom, hogy mennyi ideig iekhettem síro-don eszméletlenül. Csak arra emlékszem halványan, hogy a kórházban tértem magamhoz. Ott az orvos és az apolók álltak ágyammal, nyugalmat parancsoltak, de én nem tudtam nyugodni lenni.

Lázálmainban többször megakartam szólni a kórházból, hogy hozzád menjek, hogy sírodon zo-kogjam el neked végtelenn fájdalmamat, amit el-vesztéted okozott.

Három hónapi betegeskedésem után, valahogy sikerült kivinnem, hogy a kórházból elbocsássanak. Utam egyenesen hozzád vitt. Sokáig időztem sírod-nál, átöleltem néma sirkövedet s könyeimmel áztattam a hideg marványt. Töled siettem haza, hogy Jancsikát lássam, de nem mentem egyenesen haza, oh halld mi történt velem, itt kezdődött az én kalváriám.

Valamelyik mellékutamban haladtam, szembe jött velem két munkáskülső ember, kik közül az egyik a másikat egy közeli korcsnába hívta.

— Gyere Mihály, menjünk egy kis büfeletjőre. A Mihálynak szótlanul, készséggel fogadta el a másik ajánlatát.

— Be' on nem bánom, vagyon bánatom bőven, jó lesz, ha iszunk valamit, hadd felejtssem egy kissé a bajokat.

Szeget ütött a fejembe a két jámbor ember be-szélgetése — hátla igazuk van. Mi megvetjük a pa-

raszt logikát, de látha mégis van benne igaz — így okoskodtam — s magam is beléptem a csapszékbe.

Hogy milyen undorító büz fogadott s minő dü-lengező, hadonászó alakok fogadtak, nem cseletem elötte, elég az, hogy a keresmáros betesséket egy másik szobába, amelyik ugyancsak olyan piszkos volt, mint a másik, de nem voltak annyian benne.

Ittam! Ez nagy szó, de még rettentőbb az, hogy sokat ittam, tántorogva, lódörögve mentem haza.

Szegény öreg cselédünk majd hanyat esett, akkor meglátott. Sírn kezdett szegény, de nem szólt semmit, nem korhílt, szépen lefejtett.

Mnek mondtam el, azután többször ittam és mindig sokat. Az állásomból elesapnak, adósságokat csináltam, együtt szerzett kis házunkat eladtam, egy hónapos szobát béreltem a munkás megvedben s minden penzemet pálinkára adtam. Öreg cselédünk el-hagyott, Jancsikát is magával akarta vinni, de én nem adtam oda neki, amit elég rosszul tettem, mert a szegény kis árva fiút, amint egy nyári délután az ut-cán játszadózott, halálra gázolta egy automobil. Akkor is a keresmában voltam, onnan kerítettek elő a szomszédok. Szegény Jancsika egy összeroncalt lustómeg volt, de én nem borultam rá, nem is sírtam. Az al-kohol tönkre tett, nem volt bennem se szív, se lélek, csak épen, hogy éltem, mint az állat és bamultam bele a nagy semmibe. Valami jó szomszéd eljárt pap-hoz, harangozóhoz, segítettek nekem s eltemették Jancsikát — melled.

Gondatlanságomert megbüntettek, számon kérte tőlem az igazságszolgáltatás a Jancsika lelkét, de én nem tudtam vele elszámolni, ő már ott volt a Minden-hatónál, onnan nem kaphattam vissza. Nagyon ko-molyan vettek a dolgot, nem Jancsikának neveztek a

Már pedig a kormány céljait szolgáló egy ciklus hangú újság maga is olyan erkölcsös, jogát védő asszonyhoz hasonlítja a munkapártot, aki csak az erőszaknak enged, de annak szívesen.

A Justh-párt ellenben az erőszaknak se enged, hanem azt kívánja és akarja, hogy a szerinte egyedül üdvözítő általános, titkos választójog erőszakolásának mindenki engedjen.

Ezt a tisztán belügyi kérdést erőszakosan összepárosítja a hadsereg reformjának ügyével, tehát egy közösgüggyel, és a helyett hogy a di nastiának mindenek felett való fontosságú és sürgős katonai kérdést e téren ingatagga tett jogaink megerősítésére törekedett volna kihasználni, érhetetlen szívóssággal erőszakolja nemcsak idehaza, hanem Bécsben is, hogy a katonai tényszók legfőbb gondjuknak, a véderő kérdésének másodsorba tolasásával segítsenek nyélbe ütni Magyarországon egy kizárólag belügyi természetű reformot, az általános választójogot.

Vannak, akik azt vélik, hogy a Justh-párt azért erőszakolja a radikális választójogi reformot, nehogy a jogot nyert tömeget ennek fejében kijáró népszerűség nimbusza a bécsi hatalmat öveze, mint amely elsőnek ragadta meg a Krisztoffy ajánlotta ellenzer gondolatát, melyvel a magyarság katonai követeléseit le lehet tülelni. Ez nyilvánvaló tévedés, mert ha ezt akarná, akkor nem venné igénybe célja eléréséhez a bécsi katonai körök támogatását vagy éppen szövetségét és nem hivatkoznék nap-nap után a trónszédben foglalt királyi ígéretre. Hiszen ezzel éppen Bécsbe utalványozza, amit magának kellene megtartania.

Inkább hihető, hogy a Justh-pártot az a szörnyű veszélyeket rejtő, csaknem hihetetlen dolog indítja szívósságra, melyet pártjaikban állandóan emlegetnek, hogy t. i. a lemondott kormány Auszriából szállított pénzek igénybevételével hozta össze a nagy munkapártot és ezt a veszedelmes gyakorlatot csak az általános választójog sürgős és mindenekelőtt való megalkotásával lehet jövőre hatástalanná és lehetetlenné tenni.

Csak hogy akkor, midőn a párt a nemzetet ettől a veszedelemtől óvni akarja, a saját programját és vele hazánkat egy másik veszélyes helyzetnek viszi neki. Vagy azt hiszi, hogy Magyarország független államiságát a radikális választójog alapján összeülő parlament által fogja kivívni? Hogy azokat a jogokat, melyek a katonai teren ma vitások, a népparlament segítségével fogja tisztázni? Azzal a népparlamenttel, melynek eljöveteletét nemzetünk mindenrangú és rendű külső és belső ellensége élénkebben várja.

mint a legigazibb demokratikus érzelmű hazafi?

A választójog kiterjesztésének szükségét nem vonjuk kétségbe. Ellenkezőleg hangoztatjuk és hirdetjük annak igazságosságát, a választások tisztasága és a parlament nagyobb függetlensége szempontjából annak szükségességét. Éppen ezért kárhoztatjuk a szabadelvű pártot, mely 30 évig tartó kormányzása alatt az ellenkezés sürgetése dacára vakon elzárkózott e jog kiterjesztése elől s emiatt most egyszerre az eruptív erő káros hatásainak lesz a nemzet kitéve. De mi nem ringatjuk magunkat abban az illúzióban, hogy hazánk független államiságát olyan parlament működésétől reméljük, melyben a magyar nemzeti állam ellen törő nemzetiségek megerősödő falánkszával kell a magyarságnak állandó harcot vívnia. Inkább hazafias aggodalom fog el, hogy vajjon az örökös belső harcok között lesz-e a magyarságnak elég ereje ahhoz, hogy a kiegyezés szellemének megfelelőleg a dualizmus rendszerében bár a pártait érvényre tudja juttatni, amit a kiegyezés óta működő parlamentnek idáig nem sikerült? Lesz-e ereje ahhoz, hogy gátat vessen annak a triálistikus áramlatnak, mely újabb időben — kétségen kívül bécsi biztatásra — mind merészebben és hangosabban nyomul előre célja felé.

A politika utjai máshol sem lehetnek egyenes vonalúak, de ahhoz fogható tekerményei mint nálunk, ahol egy nagyhatalom és az ezt alkotó két állam politikája legtöbbször keresztelik egymást, sehol sincsenek. Ezek a tekervényes és szakadékok felett vezető utakon mindenkinek, akinek veszténi valója van, csak óvatossan szabad előre hatolnia. Idegen jelszavak lidércénye után szaladni — már csak azért is, mert ellenségeink és kétes barátaink egyaránt biztatnak — nem okos dolog.

Törvényhatósági közgyűlés.

Folyó hó 21-én szokatlannul nagy érdeklődés mellett folyt le a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyűlése, mely nagy érdeklődésnek, úgy véljük, egy pár fontosabb programponponon kívül, a községi tisztújítások ellen beadott felekezések adják elfogadható magyarázatát is. Igaz az is, hogy egy némely vármegyei lap a szépvízi szolgabíroság személyzetének választását is ezen közgyűlés tárgyai közé sorozta, de a nagy érdeklődésnek e nagy tájékozatlanság nem képezhetette alapját, mert hiszen rendkívüli közgyűlésen választásoknak helye nincs és a választáshoz szükséges pályázat sem volt kihir-

detve. Tény az, hogy a bizottsági tagok nagy számmal vettek részt a közgyűlésen és mindvégig nagy figyelemmel kísérték a helyi érdekek s részben érthetetlen részletekbe vesző felszólalásokat.

Már a tárgysorozat második pontjánál élénk vita fejlődött ki a felett, hogy az elégtelen esztelenül kikerekített szépvízi járás területé mely községekre terjedjen ki. A rákosi és delnei körjegyzők két urnak teyenek-e egyszerre szolgálatot vagy csak egynek és ha egynek — hát melyeknek? A vita végeredménye az volt, hogy elfogadták az állandó választmány javaslatát, mely szerint a rákosi kör egészben a felesiki és a delnei kör egészben a szépvízi járáshoz esatoltassék. És még egy eredménye volt a vitának, — az t. i., hogy ma már a kezdet kezdetén is alig van valaki, aki Szépvíz községet az új járás székhelyeül alkalmasnak találja, mert ezen jobb sorsra érdemes nagy községet a vasútépítő „magyhatalmasságok” örök időkre megbénították, felretolták. A szépvízi járáshoz egy új járási m. kir. állatorvosi állás szervezése kimondatott.

Alispán felhatalmaztatott arra, hogy a vármegyeüz kibővítésével kapcsolatosan az új pénzügyigazgatósági épületekre az árlejtest, ni helyt a tervezet és költségvetés tisztázata elkészül, — kihirdethesse.

A községi és körjegyzők magánmunkálatainak díjazásáról alkotott szabályrendelet, a belügyminiszter kívánságához mérten módosítatott.

Nagy lelkesedéssel és tapssal honorálta a közgyűlés a keresmák vásár- és ünnepnapokon való zárvaratásáról előterjesztelt szabályrendelet-tervezetet, mely a vármegyei jegyzői egyesület kezdeményezése folytán került tárgyalás alá. Idők jeleként kell feljegyeznünk ama lelkes fogadtatást, melyet a közgyűlés a tervezet mellett kifejezett s jól esik leszögeznünk, hogy törvényhatóságunk még akkor is szívén viseli a föld népének lelki és testi érdekeit, a midőn majdnem teljes bizonyossággal tudja, hogy jó irányu törekvésének kiváló eredménye nem lesz, mert azt az „állam pénzügyi érdekei meg nem engedik.” — Sebaj! Az eszme terjed és hódít s közeleg az idő, midőn be fogják látni mindenütt, hogy még az államnak is nagyobb haszon egy józan munkáskéz, mint az a pár garas, amelyet egy részeg ember keresményéből vásár- és ünnepnapokon palinkaért bevesz.

Az üzvolgyi utnak a törvényhatósági utak sorába való felvétele által a kásonalcsiki járás községeinek régi vagat teljesítette a törvényhatóság s e tekintetben igazán helyes érzék nyilvánult meg a gyergyőiak részéről akkor, a midőn nem szegtek mereven szembe saját közelebbi érdekeiket ez utvonall sorsával, hanem koncilians módon, az időtől várják hasonló érdekeik méltányos kielégítését.

Özv. Gál Ferencné, a esikszerepai kórház elhalt gondnokának özvegye és 2 utkaparó nyugdíjváltak, Hajnód József hasonló kéressel elutasítatott, valamint Dr. Borbáth Jenő, a gyergyői kórház orvosa is az iránti kéressel, melyben a nyugdíjalap részesei közé leendő felvételét kérte.

Marosvásárhely városnak a jegyzői tanfolyam további fenntartása iránti kérését hasonló értelmű felirat küldésével pártolni kívánta ugyan a törv. bizottság a belügyminiszternél, de ezzel, úgy tudjuk, elkéselt, mert a m.-vásárhelyi tanfolyamot a belügyi kormány azóta már be is szüntette, illetve június végével leendő bezsüntetését elrendelte.

A tárgysorozat többi pontjainál javarészen vita nélkül fogadtatott a törv. bizottság az állandó választmány javaslatát s e tekintetben még a Vigadó átalakításának kérdésében sem tett kivételt, holott ez ügyben heves ellenállásról terjedtek el garantírozatlan hírek. Ugy látszik, hogy győzött a komoly mérlegelés eredménye a localis felfogás felett.

A községi ügyek közül a esikszerepai pol-

brák, hanem azért írték el, hogy én Pereszlényi István, ímam Pereszlényi Jánosnak gondatlanságom által halálát okoztam, Egri Pál sóffórral, aki velem együtt ült a vádlottak padján. Neki volt mentése, elfromlott a nek és amint nem állíthatta meg az országúti szörnyet, de én mivel védekezhettem volna, mikor nem volt mivel.

Büntetésemet kitöltöttem s azután még többet íttam. Hisz ki voltam én akkor? Semmiesetre sem voltam Pereszlényi István segédtsízi, hanem csak egy büntetett előéletű rézeges csavargó, akinek a társadalomban helye nincs. Egy gazember voltam, akinek már nincsen a Gyöngyösök utcában zöldre festett kis házacskája; nincs ábrándozó kis felesége, aki őt az ablakba könyökölve várja, minden déjben, mikor hivatalából jó; nincs kis fiacskája, aki térdén ülve csacsogjon az ő falova napközi dolgairól. Ej, milyen hamis állat is volt az a Rávó! Az írtott beszélni, mint az ember, repülni, mint a madár; szénát, zabot kívánt, vizet ivott, pedig fából volt.

S hogy tovább folytassam — addig súlycedtem a mocsárban, amíg bekövetkezett a legveszélyesebb, legborzasztóbb katasztrófa. A lakarekbból kiszedtem az általad nehezen összkuporgatott filléreket is, mert már más menedékem nem volt. Ezt a pénzt sírva íttam el, mert minden krajcárjánál eszembe jutottak szavaid.

— Kis apukám, már újból együtt van őt koronám, tegyük be a többihez, igaz, hogy kellene egy jobb ruha nekem, de az ráér, első, hogy egy kis pénzünk legyen, ha áthelyeznek, vagy valami ér, hát ne legyünk pénz nélkül.

Hanem azért csak elköltöttem, eltivornyaztam s

mikor már abból sem volt, kapuk alján, elhagyott lakások romjai között, a temetőken és a rendőrségen aludtam. Nem volt, hova fejem lehajlíthattam volna.

Csavargásaim közben megismerkedtem tolvajokkal, betörőkkel, hozzájuk durvultam, hozzájuk szoktam és hozzájuk szegődtem.

Apró lopásaikban segítettem nekik, megosztottak velem s én örültem a filléreknék, ismét íttam.

Végre aztán nagy dologra szántuk el magunkat, hogy betörünk a zálogházba. Az örmény zálogos azonban meghallotta, hogy mi a zálogházban vagyunk s kijött a zajra, lármát csapott, de én az ajtóhoz támasztott redőnyhúzó horoggal fejbe ütöttem, másnap meg is halt.

Most ezért vagyok elítélve életfogytiglan, de úgy látszik, eljön értem a halál, megvált; nem akarja, hogy az életem későre legyen el, talán még ma, vagy holnap végez velem.

Jói esik lelkennek, hogy meggyónhattam mindent, ha nem is jut el ez a levél hozzád, de legalább elolvassa a pap és bocsánatot kér a böics Mindenhatótól, hogy egy teremtménye ily nagyokat vétkezett az ő törvényei és ömaga ellen.

Mond meg Jancsikának, hogy mi történt velem, kérj tőle nevében bocsánatot. Én nem foglak benneket soha viszontlátni, visioim vannak, már látom a pokol kapuit, amint feltárlanak előttem. Ah! már érzem is a gychenna tűzét lábaim alatt.

— Hah!.... Végen van!.... Az atyának.... fuinak.... Amen.

gármester és rendőrkapitány fizetésének felemlése, a gyergyószentmiklósi laposi erdő eladása, az államszegélyek felosztása, a vízvezeték és csatornázás ügye s végül a dítrói bíróválasztás kérdésénél történtek beható felszólalások és viták melyek közül csupán a szentmiklósi államszegélyek felosztása érte el ama kétes értékű dicsőséget, hogy az állandó választmány javaslatát mellőzték.

A közgyűlés d. u. 1 órakor ért véget.

Kossuth Lajos halálának évfordulója.

Tizennyolc éve, hogy a magyar nemzet eles alyja, hazánk legnagyobb, legdicsőbb fia: Kossuth Lajos örökre lehunyta szemét; végtelen szomorúságba, nagy gyászba borítván az országot.

Tizennyolc esztendő! . . . Ugy rémlik, mintha ma történt volna a retentő csapás. Azt hinnék, hogy a kalenderáium most ír 1894. évi március 20-át.

Most se tudunk belenyugodni abba, hogy a csodás szellem, a hatalmas melior elköltözött innen. Akkor legkevésbé adtuk hitet a fájdalom és megrendítő valóságnak . . .

Igaz volt . . . Kossuth apánk csendes, hallgatag lett: elmúlt az a férfi, ki évtizedekkel annakelőtte erős, tisztá, hazafias érzésével, lángelvével, ragyogó szónoki képességével megteremtette a minden kincsnél drágább és értékesebbet: a nemzeti szabadságot.

Kossuth Lajos nemes lévvel, hatalmas, gyújtó lánggal teli beszédei állították talpra a szunyadozó nemzetet, magasan szárnyaló, fenkölt szónoklataival sikerült szaporiban mozgásba hozni a magyarság vérét. A nemzet erőt kapott és lelkesedése tetőpontján a legnagyobb áldozatokra is képes volt a veszélyben forgó haza érdekében.

Kossuth Lajos mondotta, hogy szorgalom és akarat teltségét pótol. Nala a vasakarat és páratlan szorgalom egyesült fényes, egész kort bevilágító, sőt korszakot alkotó teltséggel s teremttel és létesített csodás dolgokat és megteremtette és magalkotta a legnagyobbat: a szabadságot.

Bámulatos gyorsasággal toborzott össze egy hadsereget, számrá nézve nem óriásit, de elszántásra, vitézségre nézve mindörökké ragyogó példája a szabadságért, függetlenségért és önállóságért küzdő nemzeti katonaságnak.

Egy férfi, egy hatalmas szellem harsogó szavára, hívó szótára megindult a nemzet apraja-nyája, öregje-fiatalja, fegyvert ragadott minden épkezláb ember és ment a csatába életét áldozni, vérét ontani a mindennél drágább és szentebb hazáért.

Kossuth Lajos dicső nevét évszázadok, sőt évezredek sem tudják majd elhomályosítani, oly lüdüklő fényben, oly ragyogó magasságban áll az utókor előtt.

A magyar nép, a magyar nemzet szemében egyre nagyobbra nő, mindjobban emelkedik glóriás alakja; ott él minden igaz hazafi szívében és emlékezetében; ott él az a csodás szellem, mely istenit alkotott, mely tetteivel a halhatatlanságot szerezte meg magának és nemzetének.

Az évforduló alkalmából a kegyeletes magyarság elzarándokol a nemzet nagy fiának sírjához, elhozván legigazibb, legfájdalmasabb könyveit, miket sírja felett elhunat; elzokogja legőszintébb bánatát, hogy nincs már többé, a k i z e n.

Az egész ország, az egész világ, hol csak magyar él, kegyelettel adózik Kossuth apánk emlékezetének, méltóan emlékezik meg a drága halott szomorú évfordulójáról.

Felünik csodás, misztikus alakja és magunk előtt látjuk fáradhatatlan munkálkodását, lelkes ténykedéseit az édes haza érdekében. Kidomborodnak magasztos eszméi, nemes törekvései és fenkölt cselekedetei és úgy érezzük,

mintha ismét közöttünk látnók s mondaná: „Leborulok a nemzet nagysága előtt!”

Csodás érzés tart fogva bennünket s mi imára kulcsot kézzel leborulunk az ő halhatatlan nagysága, hatalma és szelleme előtt és áldjuk haló poraiban.

Legyen áldott dicső emlékezeté!

Március 15.

Mult számunkban rövidesen hírt adtunk fögm-náziumunk Önképzőkörének március 15-én rendezett ünnepélyéről, melynek sulypontja a pályamunkák eredményének bemutatása volt. Kádár Ferenc önképzőköri vezetőtanárnak e kérdéstről mondott beszédét annál is inkább adjuk olvasóinknak, mert ennek keretében egyszerűen nyílvános elismerés adódik azoknak a nemes férfiaknak, kik az ifjuság fejlődése iránt benső érdeklődést tanusítottak s azon ifjaknak, kik szorgalmas munkásságuk révén kitűntek. A rövidke beszéd ilyenképen hangzott:

Mélyen tisztelt közönség!

Kedves ifjuság!

Március 15-ének méltó megünneplése olyan iskolai hagyomány, melyet feledni nemzeti Geniusunk elleni bűn volna. Emlégetik ugyan, hogy ez a nap alkotásait tekintve, nem is olyan jelentős. Igazi eredményeket, messze kiható pozitívumokat a forrongó időnek más szakai hoztak. S ez lehet igaz is. Amde az eredmények, alkotások mérlegelésénél nem jön-e figyelembe az a folyamlat, mely kültető erjében ezeket szülte? A vég nem függ-e a kezdetétől? A finale elhaló akkordjaiban nem reszket-e ott a nyitány alap-tónusa? Március 15-ike oly főszegek káptalanása a nemzeti akaratnak, oly nyitánya a másfél évig zugó fegyverjások drámának, melynek hatása, nyoma, melynek szelleme ott lebeg az események zajgó vizeit felett. S ez a szellem, ez a hangulatértek, melyet mi márciusinak nevezünk, mely ott ragyogott a nagy idők ifjainak égő arcán és tüzes szemében s melynél nem igen magyarázhatóan, de drágább örökségünk a 48-as időkből nincsen. Ezért nagy, ezért fényes, ezért varázslatos és kell hogy ilyen legyen minden igaz magyar ifju előtt ez a két szó: Március Idusa! Ezért kell évről-évre meghajtanunk zászlónkat e nagy nap neves és névtelen hősei előtt. Ezért kell újra meg újra ünnepelni március 15-ikét: hogy melegséget, lelkesedést merítsünk ahóbb a nagy tóból, melybe a nemzeti érzések és örök vágyakozások tüzpatakjai akkoron össze folytak. Azért kell ünnepelni kivált az ifjuságnak e napot: nehogy elhaljon az a nagy energiakészlet, mely annak emlékeiben forrong.

Ünnepelni kell a régi márciusit, hogy előkészítsük az újat. És úgy kell ünnepelni a régét, hogy annak sugaraiból fonódjék meg az új.

Mert bizony, mélyen tisztelt közönség, lesz még új márciusa a magyarnak! S tán nincs is messze már az idő, mely méhében rejtji. A régi nagy március korhadi kereteket bontott s új sánckokat nyitott. A haladó idő megvénytette azóta ezeket is s ma már ismét régi keretek bomlásának recsegése hallik. A gazdasági evolúció, a tőke és munka örökös harca olyan irányu fejlődést hord magában, mely társadalmi be- és elrendezkedésünk reneszánszát követeli. Új március szele zug a levegőben. Aki ezt nem hallja, annak nincs füle. Csakhogy felő, nehogy a március 15-ike helyett március 4-ikék nőjék ki magukat. Akkor vértelen lordadalom helyett nemcsak veres, de véres is lesz. A szocializmus kétségteletlenül föl nem tartóztatható folyamlat. S aki ennek gátat akarva vetni, úgy lenne, mint az a jámbor rövidlátó, ki földugya a folyót, hogy földjét el ne öntse. Gátszakadás után nagyobb a rombolás! Az új március tehát be fog következni, ha akarjuk, ha nem. Csakhogy a lelke, a szelleme nem lesz-e tagadása a régi dicsőnek?

A régi március levegőjében felnött ifjuság lesz hivatala arra, hogy ez be ne következék. Az az ifjuság, amely megérti és helyesen fölfogja a modern idők legsúlyosabb értékteremtését: a m u n k á t. Ma már sokkal inkább, mint valaha, mindenki annyit ér. Annnyit dolgozik. Olyan fogalom ma már a munka fogalma: mely jogokat követel és oszt. És egyedül követeli és osztja a jogokat. S ha elhez a fogalom-hoz nem járul nemzeti hagyományok színe és illata, akkor én az új márciusot nem várom.

De laji bütskeséget szavaló ifjuság se hozza meg azt üdvöt adóan, ha a munka nem acélozza izmait. A mai nap, az ifjuság legszebb ünnepe, tehát joggal veszi keretébe az önképes munkájának latolgatását is. Kedves régi szokást gondolunk feljutítani akkor, midőn az önként vállalt munkásság fokozására kitűzött pályafételek eredményéről ifly fényes keretek között az Önképzőkör legdicsézetesebb ünnepélyén számolok be. Ünnepejük ilyenképpen nemcsak a szép multat, de a jövőt kialakító munkát is. S ünnepejük azokat a kedves és igazán nemes gondolkozásu férfiakat, kik

az iskola iránti meleg érdeklődésüknek folyamán-aként anyagiakban járultak hozzá az ifjuság munkálkodásának fokozásához. Ünnepejük azokat az ifjakat, kik elég bátrak neki vágni, s elég erősek kitűzött célokat elérni.

Meg kell azonban vallanom, hogy engem a kijelölt 8 tételre beérkezett 29 pályamunka, ha számban ki is elégít, de sulyban, minőségben nem. Nem látok elég önállóságot bennök, de annál több kapcsolódást, ez bántó tünet. Aki nem törekszik legalább önállóságra s aki nem pirul más eredményeinek sajtóként feltüntetése miatt, az gyáva.

Gyáva népek pedig nincs hazája s ne is legyen. Mindamellott vannak olyan dolgozatok is, melyek elejét veszik a mai ünnepek hangulatunk megromlásának.

Györgypál Domokos ur tételére (Ocskai alakja. Jellemrajz.) 3 dolog. érczött. A 20 K jutalomból Bene János VIII. o. t. 15, Tankó Károly 5 K-t kap. Csedő András urával (A kurucköltészet) szintén többen foglalkoztak. A 20 K jutalom Kádár István VIII. o. t.-é, míg ugyane tárgyról irt dolgozatával Bene János vitte el Püspök Urunk Öccellenciájának a *legrövidebb* dolgozatra adott 10 K-t. Rész János, Stoiber Ottó, Csató János, Ágner Béla tanár urak teteit, valamint az Önképzőkör 2 tételét is többen megpályázták s közülök Lajos B. VIII. o. t. (10 K) Bene János (10) és Kádár István (15.) Csikó János VII. (10) Xantus Dávid VII. (5.) Madaras Sándor VI. (10) nyertek jutalmat.

Ezekben akartam mélyen tisztelt közönség az Önképzőköri munkásság műhelyébe bepillantást nyújtani s midőn szives türelmüket tovább lesztienem akarva, pontot tegyek írásomba, engedjék meg, hogy hálás köszönetet mondjak szives megjelenésükért és érdeklődésükért, melyel ifjuságunk szárnybálgatásait kísérni méltóztatnak. Versenyfőrtnek nézem én ezt a termet, ahonnan szellemi aeroplánok szálldoznak a levegőbe. S úgy hiszem, minél telkebb publikum rokonszenvétől kísérve indulunk el, annál magasabbra szállnak e hajók.

Meleg köszönet ezért még egyszer! Éljen a közönség!

Nyilvános köszönet.

Mai napon 346 koronát kaptam a következő levél kíséretében:

*Nagyságos Dr. Ujjfalusi Jenő polgármester urnak Csikszereda.

Kedves Barátom!

Egy nekem tett gavalléros ígérethől kifolyóan per utján 346 koronát hajtottam fel.

Ezen összeget itt fel nem sorolható indokokból csak meggyőződésem és jó íléselem ellenére használhatnám föl arra a célra, amelyre annak idején följajlanlottam.

A midőn tehát arra határoztam el magamat, hogy ezen összeget a Te tevékenységed szülte, — városunk kulturális, szépzészeti és egészségügyi érdekeit, halhatatosan támogató — Sétáter-alj javára ajánljam föl — arra kérék, kegyeskedjél szerény adományomat elfogadni és a létesítendő sétáter alapjához csatolni.

Igaz nagyrabecsülésém kifejezése mellett vagyok

Csikszereda, 1912. március 20.

Kiváló tisztelttel

öszinte híved:

Dr. Kovács Albert.*

Arra kérem a t. szerkesztőseget sziveskedjék e levelet b. lapjában közzétenni, egyrészt a veit összeg nyugtázása, másrészt azért, hogy talán mások is fogják követni e nemes példát. Mert a dolog úgy áll, hogy ezzel az összeggel majdnem 4000 korona alapja van a sétáternek s ha még valami jönne hozzá, még akkor talán meg lehetne a célt valósítani.

Helye a városnak van. Ugyanis szerintem a leg-helyesebb lenne a sétáter a tervezett piactér kellos közepén elhelyezni. Itt ugyanis a szeredai patak felhasználásával egy kis tavat is lehetne ásítani a mely telen korszolya pálya, nyáron pedig csolnakázó hely volna.

Az ez iránti tervek most készülnek.

A midőn tehát felkérem nagyközönségünket a további szives adakozásra Dr. Kovács Albert urnak nagylelkű ajándékaért, ez uton mondok köszönetet.

Csikszereda, 1912. március 20.

Dr. Ujjfalusi Jenő polgármester

HIRÉK

— **Uj ügyvéd.** Dr. Dulinsky József folyó hó 18-án sikerrel állotta ki az ügyvédi vizsgát Marosvásárhelyen. Az új ügyvédnek, ki a függetlenségi eszmék régi hit bajnokja, az ügyvédi pályán sok szerencsét kívánunk.

— **Eljegyzés** Tompa Kálmán szintársulatának egyik igen telettségű tagját Tompa Irma kasszonyt l. hó 12-én jegyezte el Fülöp István főgimnázium tanár. Tompa Irma kasszony nemcsak a kisebb vidéki szimpadoknak, de bármely nagy város ügyeinek is képes művészi játékával meglelelni. A magyar szimuszvet egy kedves, szép tehetségű tagját vesztve el, míg a társadalom egy bájos asszonyt nyer majd az ő személyében.

— **A templomépítés ügye.** F. hó 18-án a templomépítési bizottság gyűlést tartott Dr. Szekerés József plebánus lakásán s ezen gyűlésen beható megvitatást nyert azon kérdés, hogy az új templom építésére minő segélyek volnának megszerezhetők. Ezen célra eddig csak az u. n. „Márkos-alap” áll rendelkezésre, mely azonban csak körülbelül 30000 koronával rendelkezik. Nagyobbrészt segély csupán az erd. róm. kath. Status vállalatától várható, de valószínűleg az a segély sem fog elegendő lenni arra, hogy az új templom építéséhez hozzáférjünk lehessen, mert a bizottság az előző évben lefolytatott memorandumra azt a választ nyerte, hogy 40000—50000 kor. megszerzése helyezhető kilátásba, de — meg ez sem bizonyosan. Arra pedig, hogy a város, mely maga is pótdából él, adjon nagyobb segítséget, gondolni sem lehet. A bizottság Fejér Sándor alispán indítványára elhatározta, hogy újabb memorandumot intéz az erd. róm. kath. Status igazgató-tanácsához s kéri fogja, hogy a templomépítés lehetővé teele érdekében szavazza meg a legnagyobb segélyt a vállalat terhére s az erre adandó válasz leérkezése után fog újabb toglalkozni a templomépítés kérdésével.

— **Hálalózás.** Csikszentdomokosi Rádoly Benámin igazgató-tanító na. Nándor folyó hó 18-án 21-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 20-án volt.

— **Jegyzőválasztás Csikszentdomokoson.** A Daniel József csikszentdomokosi jegyző ügydijánza folytán megüresedett csikszentdomokosi jegyzői állás választás útján való betöltése 1912. évi március hó 22-én történt. Miatán a felsikói járásnak Csikszentdomokosi a legnagyobb községe s e jegyzői állás egyike a legjelevedelmesebb jegyzői állásoknak, a választás iránt nagy volt az érdeklődés. A választásból g. zoztessen Gyöngyfalv Arpad csikdelnei jegyző került ki, aki mint segédjegyző huzamosabb időig szolgált a községben s tekintve, hogy a viszonyokat ismeri, remélhető, hogy a község zilant anyagi helyzetét rendbe fogja hozni.

— **A karcolási olvasóköri** is nagy lelkesedéssel ünnepelte meg március 15-ét. Az ünnepély a község-ből nagytérben d. u. 3 órakor vette kezdetét. A „Hymnus” elhangzása után, melyet a dalárda énekelt, Hankó Antal lelkes szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt Petőfi „Talpra magyar”-ját Janosi Mihály szavaltá tüzelt. Herczeg Mór budapesti lakos és Ferencz Lajos hegedű duettek adtak elő. Az ünnepi beszédet Ferencz József ny. tanító mondotta, lelkesen szólta a nagy nap jelentőségét. K e d v e s A m b r u s a „Vizánakion honvedek” című költeményt érzellemmel szavaltá. Asztalos László „Tavasz elmúlt” kezdetű dalt zenekészettel meleg érzellemmel énekelte, Turi György és Komár Antal duettben kuruc notákat énekeltek. Turi György Kossuthi sírját oly hatással szavaltá, hogy a jelenlévők szemében látni lehetett a csillogó könnyeket. Este bankett volt a nagy nap tiszteletére, hol a hazatias érzelmek lelkes toasztokban nyertek kifejezést.

— **Állatkínzás.** Lapunk előző számban már említettük, hogy a helybeli fűrészgár előtt nap-nap után lellaborító állatkínzás történik. A gyár bejárója előtt rakott ugyan le azóta keskeny helyen követek, de olyanokat, hogy azok között a megakott szeker még jobban megreked, mint a sárban. Naponként igen sok szeker fát hordának be a gyár udvarára úgy, hogy néha a bejáró előtt 20—25 szeker várakozik egyszerre az országúton. Az országúttól 50—60 lépésnyire bejárón aztán ektelen káromkodások közben ostornyéllé, fejszenyéllé s karóval úgy az elcsigázott állatokat úgy, hogy valóságban telhaborodik, a ki látja. Ennek nem volna szabad egyszer sem megtörténnie. Vagy a városnak, vagy a cégnek rendbe kellene hoznia az utat, vagy az állatkínzásnak legalább a város területén vége legyen. Ugyis elég történik kinn az erdőben. S meg azok a fuvarosok, kik hajnalról estig gyötörök a lovakait, órákon keresztül éllen, szomjan várakoztatják azokat a korcsmák előtt s mikor teljesen leltak magukat, akkor hazatele indulóban a fél városban át csapkodják azon lovakait, melyeknek hátán elgennyesedett sebet nyomott már a lán. Ha idegen ember látna mindent, szép fogalmat alkothatna magának székely atyafiainkról.

— **Csikvármegyei Gazdasági Egyesülete** értesíti tagjait, hogy a minden évben rendelni szokott lakarmány- és véleménymagvak megtervezés s azok az egyesületi iródban (vármegyeház) a délelőtti órákban jelentkező egyesületi tagoknál rendelkezésre állnak.

— **Csak Mauthner-féle magvakat** vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalható tudják, hogy ez csakis a magvak rovására es a vevők kárára lehetséges.

— **A m. kir. állami magvélzáló állomás** hivatalnokait, kik jelenleg szemlélt tartanak a vidéken, hogy megladják, kik árusítanak arankas hercemagvakat, tegnap sürgős utasítást kaptak, hogy a legszigorúbban ügyeljenek, miszerint az országba került silány, kevert csiraképtelen repámagot ne hozzanak a kereskedők esetleg forgalomba. A mi kereskedőink is saját es a köz érdekében cselekedniük, ha csakis legelsőrangú cégnél szerzik be a repámagvakat, amennyiben nem az oleó ár nyújt biztosítékot a mag megbizhatóságára nézve, hanem annak lapozottsága es

jó csiraképessége adja meg az igazi értékét. — Ezért a gazdáközönseget is figyelmeztetjük, hogy csakis ott fedezze repámag szükségletét, ahol teljesen megbizható magvakat árusítanak.

— **VIII. ny. autó.** Két ülése, csaknem.uj, azonnal kedvezően eladó Keller Istvánnál Csikszentmártonon. 1—3

— **Szerelmi dráma Szenttamáson.** Bara András es Bőjte Gyergely csikszenttamási legények egy leány udvarolták es 1912. március 20-án is voltak a leányval s midőn onnan eltávoztak, Bőjte Gyergely az enkeleve hazatele menő Bara András után futott, ketten összekaptak es Bőjte Gyergely biciskával Bara Andrást 7 szurással tisztelelte meg. — Bara András élet-halál között van, de még kilálalghatható volt.

— **Szülői gondatlanság.** Nyika Mártonné csikmadefalvi lakos 2 éves Marton nevű fia 1912. március 16-án gondatlanság következtében egési sebeket szenvedett, 21-én meghalt.

— **Uj könyv.** Gyergyo történetét Köllente Béla gyergyószentmiklósi főgymn. tanár „Gyergyo története a kialakulástól a Halálország szervezéséig” címmel megírta. Az értekes es szép munka a napokban hagyta el a sajtót s megrendelhető Gyergyószentmiklóson a Kossuth-nyomdában. Ár 3 korona.

— **Bikavásár.** A Csikvármegyei Gazdasági egyesület március hó 20-án tartotta Csikszerebában XXIV-ik bikavásárát. A vasár ügyeit Bece Antal elnöktele alatt az egyesület állattenyésztési szakosztálya intézte. A bíralatokban részt vett Kiss Ernő kir. gazdasági felügyelő, ki a községek részére szükséges tenyész-bikák bevasárlását is intézte s kedvezményes áron részletlétesre osztotta ki azokat. Fellátatott a vasára 85 drb. tenyészigazolványos es 15 drb. igazolvány nélküli, valamint a számszedos Udvarhely, Marostorda es Háromszék vármegyékéből 51 drb. részint igazolványos, — mely azonban nálunk nem érvenyes, — részint igazolvány nélküli bika, telát összesen 151 drb. Az idegen vármegyékéből hajtott, valamint az igazolvány nélküli bikák megbíralattak s az arra érdemesek igazolvánnyal látattak el. Összesen 22 drb. bika minősített tenyészetre alkalmasnak. A gazdasági felügyelő 37 község részére 47 drb. tenyész-bikát vásárolt meg es osztott ki. A legdrágább bika 1000 koronán, a legolcsóbb 400 koronán vásároltatott. A bikavásár jelentősége évről-évre emelkedik s a lellajtott tenyészanyag minősége határozott biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a vármegyei gazdáközönségnek legfőbb megéllétesi forrását kepező állattenyésztes jó utón halad. Különösen öröndetes jelenség hogy a bikatenyésztes kisgazdánk hovatovább jobban felkarolják. Azomban nem hagyhatjuk szó nélkül azt a fontos körülményt, hogy gazdánk e tenyészanyag kiválasztásánál nem elég körültekintők, a mennyiben a tenyésztes célra szánt állatoknak megéllésének, ha annak szép feje es egyenes háta van de a lelléltelen megkivánt edzettségre, erős, izmos vetagokra nem fektetnek elég súlyt s így megtörténi, hogy a különben nagy költségű fölnevelt állatok a tenyészőnek nem hozzák meg a várt eredményt. Ha gazdánk a tenyészanyag kiválasztásánál fokozottabb körültekintéssel fognak eljárni s állataikat egész éven keresztül nem istalón tartják, hanem a szabadban, hogy azok erősdhessenek es edzőhessenek, akkor bikatenyésztesünk néhány év múlva magas színvonalra fog emelkedni. — Az idei bikavásár különben úgy es eladó gazdák, mint a vásárló községek nagyfokú érdeklődése mellett folyt le. A bíralatokban az állattenyésztési szakosztály tagjai közül részt vettek: Keresztés Antal, eladó, András Lajos Bartalis Agoston, Ince Ignác, Józsefvics Adolf, Kovács János, Révész Gyula, Dr. Sándor Gyula, Sándor Gyergely, Tompos János, Vitályos György, Zakariás K. Antal, T. Nagy Imre titkár es Adorján Imre.

Nyilfter. *)

Tek. Dr. Kovács Albert urnak

Csikszerebán.

A „Székelység” 1912. évi március hó 17-én megjelent számában hoztam intézlet es minden tárgyilagosságot nélkülöző goromba válaszára — ugyan nem olyan hosszán, mint Ön, — mert hiszen nekem erre időm nincs, mint Önnek, — de röviden csak a következőkben válaszolok.

Hogy Ön ki minék ismeri, s hogy engemet miként ismernek, a lelett egyáltalában vitázni nem akarok, de hogy Ön engemet bármennyire semminék tart. s szavahihetőségemet bármennyire is kétségbe vonja, s jogi tudásomat is bármennyire lekicsinyli, annyi bizonyos, hogy öntől Kovács Albert ur. sem a gavaléria tekintetében, sem a tisztesség dolgában, sem jogász szemponthól semmiféle tanácsot eddig sem kértem, ezután sem kérek, mert ha e tekintetben valamine szükségem van, minden esetben más-hoz fordulok.

A gavaléria nem es a cillinderből, sem nem a frakkból, sem nem a pezsgó ivásból, hanem az ezek-től mértőndnyire különböző egyéb körülményekből állapítható meg.

Hogy börtön iszom-e vagy palinkát, alhozz annyi köze van, mint a hajdnak a harang öntéshez, amint nekem sincs alhozz közöm, hogy az ur pezsgőt iszik üres óráiban lakcipőben, cillinderben es frakkban jár, de az is bizonyos, hogy az általam megívott s megívandó italok árát kölcsön kéri Öntől soha sem fogom.

Felhívásomat uraságdhoz leg tárgyilagos formában intéztem, s hogy ennek dacára uraságd a nagy gavalier még is a jó izléssel össze nem egyeztethető formában lelett, ennek egyedüli oka csak az lehet, hogy úgy látszik — s a mi különben nyilatkozatának alapos elolvasása után is kibánik — nekem van igazam, mert ha Önnek ebben az ügyben igazja volna, akkor nem rugdalóznék. Uraságd is elismeri, hogy az általam jelzetelt

összeg egy közös vacsora céljára lett volna fordítandó, azt is elismeri, hogy ezen összeg uraságd-nak hónapokkal ezelőtt a zsebébe vándorolt, de az is bizonyos es letagadhatlan dolog, hogy a vacsorán megjelenő vendégek személyében megállapodtunk s így az is nyilvánvaló dolog, hogy Önnek, nem mondom éppen a pénz lefektése napján, de legalább is 8 napon belül a vacsorát meg kellett volna rendeznie, annál is inkább, mert a vacsora megrendezésének akadályait sem ma, sem máskor nem szolgálhat azon állítólagos körülmény, hogy uraságd s nem tudom miéle cillinderes urak velem egy asztalhoz le nem ülnek s hogy állítólag es rendezni akart vacsorán a vendégek közül egy néhány nem tudott volna megjelenni.

Hogy velem ki ül le egy asztalhoz es ki nem, azt tudja az egész város közönsege, valamint azt is tudja, hogy én kikkel nem ülök le, mert nagyon természetes dolog, hogy a kikkel haragos viszonyban vagyok, azokkal barátságos körben le sem ültek.

Hogy a pénzt mi címen es módon fizetem ki, az ezen ügyben teljesen mellékes kérdés, mert a lényeg az, hogy uraságd a pénzt megkapta.

Egyébként emlékeztetik, hogy midőn dr. Imecs János csikszerebati ügyvéd ur a Veress járásbörtön szobájában a vacsora rendezés ügyében kérdőre vontá uraságd azt felelte, hogy: „Mint fiatal ügyvédnek a pénzre szükségem van.” Egyébként kijelentem azt is, hogy legyén egész nyugodt, mert azok a vendégek, kiket megneveztem, s a kik pedig elég tekintélyes személyek, az uraságd által rendezendő vacsorán nem fognak megjelenni, valamint én sem fogok megjelenni, nehogy miattam adósságra verje magát.

Hála Istennek még senkinek a kegyelem kegyerere nem szorultam, s így az ön állítólagos pénzen sem imi, sem pedig enni nem akarok.

Tölem akár frakkban, akár cillinderben a vacsorát egy tekno pezsgó mellett is elvégezheti.

Végül pedig azt kértem, hogy a válaszában jelzett es nem éppen azzal a tartalommal aláírt nyilatkozat homnan került meg, mert a per során sem dr. Elthes Gyula, sem Erős József urak elomtatni nem tudták?

Nyilatkozatának valótlán állításaira nem rellétkélok — s egyébbé mondam valóm ezen ügyben nincs is, mert a személyemet érintő sértő kijelzésekért más helyen veszek elégtételt, de ugyanekkor kivágom a slágrát más helyen is.

Azoknak az uraknak a nevére pedig, a kik állítólag egy asztalhoz velem leülnek nem voltak hajlandók — kiváncsi nem vagyok.

„Sok irgylet, s kevés szánót”; mert ha uraságd szerint semmi volnék, akkor bizonyára a semmivel nem állna szóba.

Legyen nyugodt, mert mindenütt helyt állók. Csikszerebá, 1912. március 21.

Dr. Csedő András,
ügyvéd.

Gyömántok az arany kereszthez.

Tudomásom szerint folyó hó 24-én (vasárnap) lesz Csikborzován Kovács Simon községi bírónak a 30 évi közéleti bírói működése jutalmául kapott arany érdemkereszt hivatalos leltétele.

Hogy ki Kovács Simon es milyen érdemeket szerzett a közigazgatás terén a legjobban bizonyítja a következő két eset:

1. Berkovits Albert es társai ellen Csikborzova közbirtokossága a 7700/910. p. sz. a ítélettel I-ső fokuk elinteztetett pert megnyerte. Felebbzés folytán a m. vásárhelyi k. ítéletáblához terjesztetven fel az ügy, ott II-od fokuk 1911. év első leleben volt referáló alatt, mégpedig a közbirtokosság javára kedvezőleg, ezt Kovács Simon jól tudta, mint közbirtokossági elnök, kinek jóvólából fia, Dr. Kovács Gyűrűs ügyvéd képviselte a perben a közbirtokosságot s mégis 1911. június első leleben a közbirtokosság választmányát 48 óra alatt háromszor hívta egybe gyűlésre acéblól, hogy a tablati referens részére 8—10,000 koronát szavaztasson meg, ha nyerni akarunk, mert az ellentét egy bizonyos nevű ur utján 6000 koronát vitt, illetve küldött fel s így nekünk többet kell vínnünk. De miután a birtokosság tanácsagjai az ő es ügyvéd fia nagy erőltetésére sem volt hajlandó a vesztegetésre pénzt meg szavazni, ekkor a választmány tagjait közadakozás útján is megpróbálta, mirol jegyzőkönyvet is véstett fel, hogy a teljes gyűlésnek mutathassa be a választmányi lapok joakarát. De valami nagyon ó czrel sem boldogult, mert a választmányi abbeli véleménynek adott kifejezést, hogy lelehetetlenek tartja a kir. tablán vesztegetéssel operálni, szóval gyanusnak tűnt fel a tanács előtt az egész eljárás.

2. Csikborzova közhelyének arányosítása rendjén ifj. Kánya Józsefnek, ki csikdelnei lakos, az I-ső fokú ítélet szerint 99 hold közhelybeli illetmény szálkított ki, de 178 hold a közösségben maradókhöz ítélteltet be; itt pedig a közbirtokosságot abba vittek bele Kovács Simon es fia Dr. Kovács Gyűrűs, hogy a kiszálkított területhez folytatolag, ahol I-ső osztályú erdő van, adassék ki a közösségben maradókhöz ítélt arányjoga is, mely esetben a közbirtokosság vezetői ha ezt elősegítik, egy-egy Kánya József által aláírt 5000—5000 korona értékű váltóval lettek es vannak megkínálva s ha mindezekért Kovács Simonnak aranykereszt jár, úgy szívből gratulálók hozzá!

Csikborzova, 1912. évi március hó 22-én.

Lakatos Pál.

*) E rovart alatt közlétekről nem vállalt felelősséget a Szerk

SZERKESZTŐI ÜZENET.

A P. Csikszerebalek A cikkeket köszönettel fogadjuk, jelen számban azonban helyszere miatt nem hozhatjuk, a jövő számban azonban hozzuk.

177-912. végrl. szám.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pozsonyi kir. törvényszék 1911. évi Sp. 578-4 számú végzése következtében Dr. Botár Adolf ügyvéd által képviselt Zimmermann J. H. lipcsői cég javára 400 K. s jár. erejéig 1912. évi január hó 20-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 640 K. becsült értékű ingóságok, u. m. zongora, házi bútorok és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járás-bíróság 1911-ik évi V. 408/3. számú végzése folytán 100 korona — fillér tőkekövetelés, ennek 1911. évi június hó 1-ső napjától járó 5⁰/₁₀₀ kamattal és eddig összesen 101 korona 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kázosnyfalu községben végrehajrási szenvadó lakásán leendő eszközésére 1912. évi március hó 29-ik napjának délelőtti 2 órája határánál kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírozandó ingóságokat mások is le- és felilfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Csikszentmártonban, 1912. évi március hó 11-ik napján.

Ambrus Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 515 1912. kib.

Hirdmény.

Alulírott, mint Csikvármegye közigazgatási bizottsága által, Csikszereada városnak köztér létesítése iránti kérelme folytán az 1881. évi XL. t. c. 33. §-a, valamint a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak a kisajátítást engedélyező 11183—1912. számú rendelete alapján

Lapok, u. m.: Budapesti Hirlap, Az Újság, Magyar Hirlap, Magyarország, Nap minden időben kaphatók Szvoboda Miklós könyv- és papirkereskedésében Csikszereadán.

Jó családból való

1—2 gimnáziumot végzett fiú tanulónak felvételik POTOTZKY PÁL divatüzletében, Csikszereada. 4—4

férfi-, női- és gyermekcipőt

a legegyszerűbbtől, a legjobb kivitelig. — Gyermekcipők minden színben nagy választék. Mérték utáni rendelést gyorsan és pontosan eszközölök. Kívánatra házhoz is elmegeyek. Kérem a n. é. vevő és rendelő közönség szíves pártfogását, tisztelettel:

MANDEL ZIDOR

Csikszereada, Kossuth L.-utca 63. sz. a. 2—10

kiküldött bizottsági elnök, — ezennel közhírré teszem, hogy a szóban lévő ügyben 1912. évi április hó 15-én d. e. 8 órakor Csikszereada r. tanácsu város polgármesterének hivatalos helyiségében tárgyalást tartok.

A tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a Csikszereada város polgármesterénél közszemlére tett kisajátítási terv ellen s minden telegkönyvi érdekeltnak a felajánlott ár ellen felszólalni s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni.

Ennek elmulasztása azon jogi következménnyel jár, hogy a nem nyilatkozókra nézve: a) azon esetre, ha erről személyesen értesítést nem kapott volna a kisajátítási terv,

b) szabályszerűen teljesített egyéni értesítésnél pedig úgy a kisajátítási terv, mint a felajánlott ár végleg megállapítotttnak s általa elfogadottnak tekintelik.

A megjelénés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Csikszereada, 1912. március hó 16-án.

1 3

Szász Lajos,

vármegyei főjegyző, bizottsági elnök.

298—1912. mj. sz.

Hirdmény.

A csikszereadi polgári leányiskola őrskéinek áthelyezése 10.004 kor. 86 fill. összeg erejéig engedélyeztetett.

A fent említett munkálat kivételének biztosítása céljából az 1912. évi április 12-ik napjának délelőtti 9 órájára a magánjavak igazgatósága irodahelyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni ohajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel) a kitűzött nap délelőtti 9 órájáig a magánjavak igazgatóságához annyival inkább

igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség-összeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5 százalékának megfelelő bántópenz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a magánjavak igazgatóságánál a hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Csikvármegye magánjavainak igazgatósága. Csikszereada, 1912. évi március hó 21.

Dr. Csiky József,
igazgató.

Sz. 737—1912. ki.

Hirdmény.

Csikszereada város tanácsa által közhírré tétetik, hogy minden birtokos köteles a fák rügyeinek fakadása előtt, de legkésőbb folyó hó végéig a birtokában lévő fákat a hernyó fészektől, lepke tojásoktól megtisztítani, s az így összegyűjtött hernyókat, hernyó fészkeket és hernyó tojásokat elégetni.

Ezen rendeletnek eleget nem tevők a legszigorúbban fognak büntetettetni.

Csikszereada, 1912. március hó 18.

A városi tanács.

Jó váltókat

tisztán 7 s z á z a l é k kamattal
leszámítol a CSIKSZEREDAI
TAKARÉKPÉNZTÁR.

Mevételre

kerestetik egy alig használt uri hajtó kocsi. Ajánlatok e lap kiadóhivatalához küldendők

Egy jókarban lévő zongora

költözködés miatt eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

A Dr. G. Schmidt főtörzsorvos—féle

Fülsolaj

Gyorsan és alaposan gyógyít időszakos süketiséget, fülfájást, fülzúgást és nagyothallást még idült esetben is.

Egyedül kapható:

a Fekete Sashoz címzett
városi gyógyszerháiban TEMESVÁRT.

ÜVEGJE 4 KORONA.

ERTESÍTÉS.

Van szerencsém a mélyen tisztelt helybeli és vidéki közönség szíves tudomására adni, hogy nagy raktárt tartok a legjobb fajta szövetekből.

férfi öltönyöket

készíték a legújabb divatok szerint, felelősséget vállalok azok kifogástalan kiviteléért.

Mérsékelt árak.

Pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok alázatos tisztelettel:

BAKCSI FERENCZ,

ferfiszabó.

Csikszereadán.

Ne mulassza el az

alkalmat, ha

Csikszereadára bejön

betekinteni a:

Mózes József

női és férfi divatüzletébe, mert e cégnél

kapható a legszebb, legolcsóbb és legdivatosabb.

Női felöltő	12 kor. és feljebb	Finom divatos férfi öltöny	15 kor. és feljebb
Elegáns leányka kabát	8	fiú	12 . . . . .
Finom divatos férfi ruhán	18	„kostümök	4 . . . . .

Vidéki megrendelések pontosan lesznek eszközölve.

Pontos kiszolgálás!!

Kérjük az igen tisztelt vevő közönséget a cégre figyelni.

Szolid árak!

Férfi és Női divat Raktár mindennemű női és férfi szövetekben

Fiu, leány és férfi készruha, kabát, női és férfi fehérenemű, cipő, kalap, nyakkendő, keztü, kötött figaró, zsebkendő.

Asztal- és ágygarnitúra, gyapott és céna vászon

Gyerekszjáték utazókosár, kézi- **Varrógép** Nagyválaszték **Temetkezési** cikkek és kész
bőrönd, többfajta mindenféle koporsókban.

Pototzky Pál női és férfi divatüzletében Csikszeredán.

Mátrai Ignácz

órák, ékszerész és látszerész Csikszereda, saját ház.

Ajánlja dusan berendezett legújabb szerkezetű

arany- ezüst és Omega zsebrákat.

Állandó nagy raktárt tart valódi drágakövé

ékszerekből

Továbbá látszerész cikkek nagy választékban. Olcsó árak! — Pontos kiszolgálás!

Javítások gyorsan és lelkiismeretesen készíttetnek el.

GÉPÜZEMŰ

asztalos vállalat
Csikszereda Vörösmarty-
utca 21. szám.

Készít asztalos munkákat minden kivételben. Elvállalja faanyag kidolgozását asztalos mester uraknak szakszerű gépei által mérsékelt munkadíj ellenében

HIRDETESEKET

olcsó ár mellett felvesz a kiadóhivatalt.

Legjobb sör

SÖR

a „Korona ala Pilsen“

Dreher Antal

kőbányai sörfőzdéjéből.

Egyedüli elárúsító hely Csikszeredában:

özv. Nagy Istvánné Zöldfa-vendéglője

hol mindennap frissen csapolva poharankint kapható.

Nuridsány Márton

női és férfi divatüzlete új helyiségében
Csikszeredán (a régivel szemben)

A legnagyobb választékban kaphatók az összes női és férfi divatárak a legolcsóbb árban.

Elismert, szolid bevásárlási hely.

Kéretik a címre ügyelni!

CSEH ISTVÁN

mészáros és hentes CSIKSZEREDA.

Naponta frissen vágott marha, borjú és sertés hus, saját készítményű felvágottak, sonka, kolbász és tormás virstli. Szalonna és zsír nagyban és kicsinyben.

Pontos kiszolgálás.

Filó Károly nagy temetkezési raktára Csikszeredában, Apaffy Mihály- utca 36. szám. (Saját ház.)

Nagy választék mindenféle temetkezési cikkekben, u. m.: érc- és fakoporsók a leg egyszerűbbtől a legdíszesebb kiállításban, szemfődelek, könyök- és fejpárnák, harisnyák, gyászfátyolok, gyertyák és szalagok, gyászjelentések stb. stb.

Koszorúk és koszoru szalagok óriási választékban. Üvegfedelű érckoporsók kizárólagos raktára. Diszes gyászkocsik.

Temetkezéseket elvállal pontos kiszolgálás és szolid árszámítás mellett.

FRIED TESTVÉREK

divat-, kézmű- és rövidáruüzlete Csikszeredán
a Hutter-szállodával szemben.

A női évő közönség becses tudomására hozzák, hogy Csikszeredán, (a Hutter-szállodával szemben) a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

DIVAT-, KÉZMŰ- és RÖVIDÁRUÜZLETET

nyitottak — Amidőn üzletüket a nagyérdemű közönség szíves pártolásába ajánlani bátorkodnak, egyben tisztelettel kérik, miszerint kegyeskedjenek becses és szíves látogatásaikkal, megrendeléseikkel szerencsétlenül, mit részükrel méltányolva legfőbb törekvésüknek ösmerendik, eljárásuk szilárd-ságával, pontosságukkal elsőrendű gyárosoktól beszerzett árúik jóságával s ennek arányában árúik méltányos mérsékeltége által nagyrabecsült bizalmukat mindenkorra kiérdemeljék.

Értesítés!

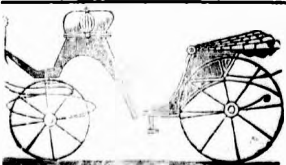
Van szerencsém a t. hölgyközönség szíves tudomására hozni, hogy a **díszlőnöm Párisban** volt tanulmány uton, a honnan február hó elején jött vissza.

Szezszerü ujdonságok

március hó elejétől már raktáron vannak.

A t. hölgyközönség szíves partfogását kérve, maradok tisztelettel:

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
CSIKSZEREDA, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

SZABÓ FERENC

kocsigyártó, nyerges, kárpitos és szíjgyártó üzlete

Csikszereda, Mikó-utca 16. sz.
(Saját ház.)

Kocsigyártó, nyerges, fényezési munkák, ugyszintén kárpitos, burorbehuzás és díszítési munkák, matracok és paplanok; kész kocsik, szekerek, szánok és mindenféle töltött és töltetlen burorok, a lehető legjutányosabb árakért; esetleg részletfizetés mellett is kaphatók. Saját készítményű ágyfotelek, ruganyos matraccal, elegáns falakkal, valamint kősi ülcek stb. állandó ártáron. Egyedüli bizományi raktár a Lukrécia hámfestő- és inpregnáló záradékok fekete és naturszínben.

Legjutányosabb be- vásárlási forrás

ugymint: hajtápokban, manikör-készletekben, zsebkésekben, pénz-erszényekben és mindennemű külön-legességekben, valódi YES porcellán pulder, Dianna sósborsesz és Nestlé-féle gyermek táplisz, fólerakata

FEKETE VILMOS Első Csikmegyei illuzer- és piperekereskedésében
— Csikszeredán. —

Kellemes üdítő ital

a Hosszuaszói Erzsébet savanyuviz.

1 literes palackban 10 fillér. Megrendelhető:

**A Hosszuaszói forrás
kezelőségénél Csikszeredán.**